

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/23-00447-013
Otsuse kuupäev	20. apr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Mihkel Kivisalu
Tarbija	
Kaupleja	Mööbik Design OÜ, 16314657
Tarbija nõue	lepingust taganemine
Asja läbivaatamise aeg	19. apr 2023

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Kaupleja peab tarbijale tagastama 1890 eurot.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

15.11.2022 tellis tarbija kaupleja Facebook-i lehe kaudu tooteid koos paigaldusega ja transpordiga kokku maksumusega 2100 eurot. Tarbija maksis raha ettemaksuna 15.11.2022. Kokkulepe oli, et tooded paigaldatakse 2-3 nädala jooksul.

17.12.2022 taganes tarbija lepingust (messengeri sõnum) ja soovis raha tagasi, kuna lubatud tähtajaks ei ole kaupleja tellimust täitnud. 20.12.2022 vastas kaupleja, et tagastab raha 10 päeva jooksul. Raha ei tagastatud ja tarbija pöördus avaldusega komisjoni poole. Ka komisjoni pöördumise ajaks ei olnud tellimus täidetud ega raha tagastatud.

Tarbija soovis lepingust taganeda ja saada tagasi 2100 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja avaldusega nõustus osaliselt ja tagastas tarbijale 10 % vastavalt kaupleja poolt sätestatud tingimustele. Kaupleja ei ole sisuliselt oma vastust põhjendanud, viitas Facebook-is avaldatud tingimustele, need on lisatud kaupleja tiendavale vastusele.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija esitas kaupleja vastu nõude üleantu tagastamiseks. Komisjon, tutvunud tarbija avaldusega ning sellele lisatud materjaliga, leidis, et tarbija avaldus kuulub rahuldamisele.

Poolte vaheline leping vastab tarbijalemüügi tunnustele VÕS § 208 lg 4 tähenduses ning kuna leping sõlmiti sidevahendi abil, vastab see ka VÕS §-s 52 kirjeldatud lepingule. Tarbija võib sidevahendi abil sõlmitud lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul (VÕS § 56 lg 1), kusjuures vastav tähtaeg hakkab üldjuhul kulgema päevast, mil tarbija või tema poolt nimetatud kolmas isik on saanud asja füüsiliselt enda valdusse (§ 56 lg 1¹). Praegusel juhul on tarbija taganemise põhjusena tuginenud lepingu rikkumisele, kuivõrd kaupleja jättis tellimuse täitmata ja tellitud kauba tarbijale saatmata.

Müügilepingut reguleerivate normide kohaselt on müüja põhikohustuseks asja üleandmine ja ostjal omandi tekkimise võimaldamine (VÕS § 208 ja § 209). VÕS § 76 lg 1 järgi tuleb kohustus täita vastavalt lepingule; lg 3 kohaselt loetakse kohustus täidetuks, kui see on täidetud täitmise vastuvõtmiseks õigustatud isikule õigel ajal, õiges kohas ja õigel viisil.

Esitatud tõenditest nähtub, et leping on poolte vahel sõlmitud, kokkulepitud ostuhind on tarbija poolt kauplejale tasutud, kuid lepingu esemeks olevat kaupa ei ole tarbijale saadetud ega üle antud, millest järelduvalt on kaupleja rikkunud oma lepingulist kohustust.

Kaupleja on otsuse tegemise seisuga tarbijale tagastanud üksnes 10% ostusummast ehk 210 eurot. Kaupleja on esitanud komisjonile väite, et tüüptingimuste kohaselt kuulub tagastamisele üksnes 10% ostuhinnast lepingust taganemisel. Komisjoni hinnangul ei ole esiteks tõendatud tüüptingimuste kehtivus ja siduvus tarbijaga. Esitatud materjalidest ei ole võimalik järeldada, et tegemist oli tarbijale siduvate tingimustega, tarbija oli nendega tutvunud või need oleksid talle kehtinud.

Riigikohus on lahendis nr 2-17-124505/53 märkinud, et VÕS § 37 lg 1 teise lause kohaldamisel tuleb lähtuda sellest, kas keskmine mõistlik kasutaja võis lepingu sõlmimise viisist tulenevalt eeldada, et niisugused kasutajatingimused on olemas. (p 15) VÕS § 37 lg 1 mõlema alternatiivi puhul peab olema täidetud eeldus, et kostjal oli võimalus tüüptingimuste sisust teada saada. Määrav ei ole tingimuste sisuga tegelik tutvumine, vaid võimalus nende sisust teada saada ehk võimalus nendega tutvuda (vt ka Riigikohtu 23. märtsi 2011. a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-2-11, p 13). Arvestades esitatud asjaolusid, leiab komisjon, et antud tingimused ei olnud siduvad, kuivõrd puudub igasugune seos, et tarbija oleks nendega tutvunud ja nõustunud.

Viimaks märgib komisjon, et isegi juhul, kui tegemist oleks tüüptingimusega, võiks tüüptingimus olla VÕS § 42 kohaselt tühine. VÕS § 42 lg 1 sätestab, et tüüptingimus on tühine, kui see lepingu olemust, sisu, sõlmimise viisi, lepingupoolte huvisid ja teisi olulisi asjaolusid arvestades kahjustab teist lepingupoolt ebamõistlikult, eelkõige siis, kui tüüptingimusega on lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu teise lepingupoole kahjuks oluliselt rikutud. Ebamõistlikku kahjustamist eeldatakse, kui tüüptingimusega kaldatakse kõrvale seaduse olulisest põhimõttest või kui tüüptingimus piirab teise lepingupoole lepingu olemusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi selliselt, et lepingu eesmärgi saavutamine muutub küsitavaks. Tüüptingimuse tühisust ja sellega seotud asjaolusid hinnatakse lepingu sõlmimise aja seisuga.

Komisjoni hinnangul, tüüptingimus, mis välistab tarbija taganemise õiguse või piiramise, kahjustab tarbijat ebamõistlikult ja on seetõttu tühine VÕS § 42 lg 1 järgi

VÕS § 116 lg-s 1 toodud lepingust taganemise üldnormi kohaselt on taganemise õigustatud

juhul, kui teine lepingupool on lepingulist kohustust oluliselt rikkunud. VÕS § 208 lg 1 järgi on müügilepingus müüja peamine kohustus anda ostjale asi üle. Tõendatud on, et kaupleja rikkus oluliselt oma lepingulist kohustust ja ei andnud tarbijale ostetud kaupa üle. Tarbija müügilepingut taganemise nõue on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele.

Lepingust taganemise korral võib VÕS § 189 lg 1 alusel kumbki lepingupool nõuda tema poolt lepingu alusel üleantu tagastamist. Tarbija ei ole ostetud asju kätte saanud, kaupleja peab tarbijale tagastama tarbijalt saadud ettemaksu.

Arvestades, et kaupleja on juba tagastanud 210 eurot, siis kuulub tagastamisele 1890 eurot.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu
/allkirjastatud digitaalselt/